

Date: 1st October-2026

**BIR TOMONLAMA BUYRAK SUBTOTAL ISHEMIYASIDA BUYRAK ICHI
GEMODINAMIKASINING O'ZGARISHLARI**

Arsenova Muhabbat Abdumomin qizi

KIUT katta o'qituvchisi (normal va patologik fiziologiya);

TDU mustaqil izlanuvchisi

Ilmiy maslahatchilar: t.f.d., professor Iriskulov Bahtiyor Uktamovich;

t.f.d., professor Muhamedova Nurhon Xalilovna

Annotatsiya. Tezisdan bir tomonlama buyrak subtotal ishemiyasi sharoitida buyrak ichi gemodinamikasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan o'zgarishlar, ularning patofiziologik mexanizmlari va eksperimental baholash mezonlari yoritiladi. Haqiqiy tajriba natijalari mavjud bo'lgani sababli, matn tadqiqot konsepsiyasi sifatida bayon etilgan.

Kalit so'zlar: buyrak ishemiyasi, subtotal ishemiya, buyrak ichi gemodinamikasi, perfuziya, mikrosirkulyatsiya, eksperimental tadqiqot, patofiziologiya.

KIRISH

Buyrak to'qimasining qon bilan ta'minlanishi uning filtratsion, reabsorbsion va metabolik faoliyatini saqlashda muhim ahamiyatga ega. Buyrak perfuziyasining keskin yoki davomli kamayishi kislorod yetkazib berilishi bilan to'qimaning metabolik ehtiyoji o'rtasidagi muvozanatni buzishi mumkin. Ishemiyaning og'irligi va davomiyligi, shuningdek, tomirlar qarshiligi hamda mikrosirkulyatsiya holati buyrak funksional javobining shakllanishiga ta'sir qiladi.

Tadqiqot maqsadi

Bir tomonlama buyrak subtotal ishemiyasi modelida buyrak ichi gemodinamikasining dinamik o'zgarishlarini eksperimental baholash yondashuvlarini asoslash va ularni metabolik ko'rsatkichlar bilan bog'liq holda tahlil qilish.

Materiallar va usullar

Tadqiqot eksperimental model asosida rejalashtiriladi. Tajriba dizaynida nazorat guruhi va ishemiya modeli guruhi, kuzatuvning oldindan belgilangan vaqt nuqtalari hamda hayvonlar bilan ishlash bo'yicha bioetika talablari ko'zda tutilishi lozim. Gemodinamika baholash uchun imkoniyatga qarab buyrak qon oqimi yoki perfuziyasi, arterial bosim, tomir qarshiligiga oid ko'rsatkichlar va buyrak funksiyasini aks ettiruvchi laborator parametrlar o'lchanadi. Olingan ma'lumotlar statistik usullar bilan taqqoslanadi. Ushbu tezisdan aniq tajriba natijalari yoki statistik qiymatlar keltirilmagan; ular real o'lchovlar asosida to'ldirilishi kerak.

Kutilayotgan natijalar va muhokama

Subtotal ishemiya sharoitida buyrak perfuziyasining notekis taqsimlanishi, mikrosirkulyator qarshilikning o'zgarishi va filtratsion funksiyaga ta'sir qiluvchi mexanizmlarni aniqlash kutiladi. Gemodinamik ko'rsatkichlarni bir nechta vaqt nuqtasida o'rganish dastlabki tomir javobi bilan keyingi kompensator yoki shikastlanish jarayonlarini

Date: 1st October-2026

farqlashga yordam berishi mumkin. Biroq o'zgarishlarning yo'nalishi va darajasi ishemiya modelining xususiyatlari hamda o'lchash usullariga bog'liq bo'ladi.

Xulosa

Bir tomonlama buyrak subtotal ishemiyasini o'rganishda buyrak ichi gemodinamikasini dinamik kuzatish ishemik shikastlanish mexanizmlarini tavsiflash uchun muhimdir. Gemodinamik ko'rsatkichlarni metabolik va funksional parametrlar bilan birgalikda tahlil qilish tadqiqotning izoh berish imkoniyatini oshiradi. Yakuniy xulosalar faqat tajribada olingan va statistik tekshiruvdan o'tgan ma'lumotlarga tayangan holda shakllantirilishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (DASTLABKI RO'YXAT):

1. KDIGO Clinical Practice Guideline for Acute Kidney Injury. Kidney International Supplements. 2012;2(1):1–138.
2. Bonventre J.V., Yang L. Cellular pathophysiology of ischemic acute kidney injury. Journal of Clinical Investigation. 2011;121(11):4210–4221.
3. Le Dorze M., Legrand M., Payen D., Ince C. The role of the microcirculation in acute kidney injury. Current Opinion in Critical Care. 2009;15(6):503–508.

